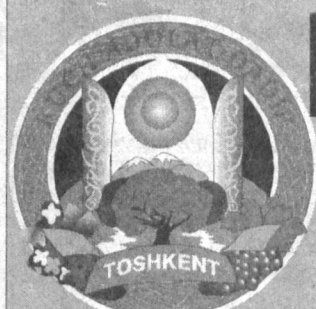

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Газета 1966 йил 1 июлдан
чиқа бошлаган

Шаҳар ижтимоий-
сиёсий газетаси

№ 136 (9.174)

1998 йил

18 ноябрь, чоршанба

Сотувда эркин нархда

Покизалик

ПОЙТАХТИМИЗ ЯНАДА ТОЗА БЎЛИШИ УЧУН

Тошкентда, Макроиктисодиёт ва статистика вазирлигида Ўзбекистон Республикаси билан Халқаро қайта тиклаш ва тараққиёт банки ўртасида «Тошкент шаҳрини санитария жиҳатидан тозалаш тизимини такомиллаштириш» лойиҳасини амалга оширишга мўлжалланган 24 миллион АҚШ доллари миқдориди қарз битими имзоланди.

Хужжатни Ўзбекистон бош вазирининг ўринбосари Бахтиёр Ҳамидов ва Халқаро қайта тиклаш ва тараққиёт банки номидан шу банкнинг Ўзбекистондаги вакилиги раҳбари Дэвид Пьерс, пойтахт ҳокимияти номидан Тошкент шаҳри ҳокими Қозим Тўлаганов имзолади.

Статистика маълумотларига қараганда, ҳозирги вақтда Тошкент шаҳрини санитария жиҳатидан тозалаш тизими йилга бир ярим миллион тонна қаттиқ чиқитларни қайта ишлайди, шунинг ярми рўзгор чиқитларидир. Шу сабабли шаҳарни тозалашнинг замонавий усуллари жорий этиш, янги техника воситаларидан фойдаланиш борасида собитқадамлик билан иш олиб бориш керак. Ўзгилган битим ва қабул қилинган лойиҳанинг амалга оширилиши шаҳарни тозалаш хизматининг моддий базасини анча мустаҳкамлашга, унинг ишини яхшилашга имкон беради ва пойтахтни янада обод қилишга хизмат қилади.

(Ў.А.)

«Тошойна» хиссдорлик жамиятида бир неча йилдан буюн меҳнат қилиб келаётган илгор ишчилар қўлаб топилди. Улар тайёрлаётган ойна ва тошойналарнинг сифати тобора яхшиланиб бормоқда.

СУРАТДА: буюк цехининг ишчилари Муҳаббат Аминжонова ва Раҳима Париевалар буюкдан чиққан тошойна сифатини кўздан кечиришмоқда.

Рустам Шарипов олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг
ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ ДАВЛАТ АВТОМОБИЛЬ НАЗОРАТИ ХОДИМЛАРИНИНГ МАСЪУЛИЯТИНИ ОШИРИШГА ҚАРАТИЛГАН ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Сўнгги пайтларда Давлат автомобиль назорати ходимлари томонидан хизмат вазибаларини бажариш пайтида йўлларда ҳаракатланиш иштирокчиларига нисбатан қўпол муомалада бўлиш, уларнинг ҳуқуқларини бузиш, ўз ваколатлари доирасидан четга чиқиш каби ҳолатлар кузатишмоқда.

Мазкур нуксонларни бартараф этиш, ички ишлар идораларининг Давлат автомобиль назорати тизими ходимларининг маданиятини ошириш, улар томонидан хизмат интизомига ва қонунийликка оғишмай риоя этилишини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қ а р о р қ и л а д и:

1. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигига (З.Алматов):

— Республика ички ишлар идоралари ДАН тизими шахсий таркибини ун ой мuddатда навбатдан ташқари аттестациядан ўтказиш воситасида унинг сафларини малакали, хизмат бурчиға сadoқатли, юкори маданиятли ходимлар билан тўлдиретиш;

— ДАН хизматига ички ишлар идораларининг бошқа хизматларида камда бир йил мобайнида ўзини ижобий кўрсатган, тегишли мутахассислиги бўлган ходимларни ўтказишни йўлга қўйиш;

— бир ой мuddатда ИИБ Академияси таркибиди ДАН ходимларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш куллийтини очиш ҳақида Вазирлар Маҳкамасига тақлиф киритиш;

— Ички ишлар вазирлиги тегишли тезкор тармоқлари Миллий хавфсизлик идоралари ходимлари билан ҳамкорликда ДАН ходимларининг хизмат фаолияти устидан мунтазам норасмий текширувлар ўтказишни йўлга қўйиш;

— ички ишлар идораларининг бошқа хизматлари ходимларини ДАН тизимига юкланган вазибаларни бажаришга жалб этиш зарурати туғилганда фақат Республика Ички ишлар вазирининг руҳсати билан амалга ошириш;

— жойлардаги ички ишлар идораларида ДАН ходимларининг муомала маданиятини ошириш, хизмат қийинчилири ва белгиларини ўрнатилган тартибда тутишларини таъминлаш юзасидан тадбирлар амалга ошириш топширилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги (З.Алматов), Республика Прокуратураси

(Б.Мустафоев), Адлия вазирлиги (С.Мирсафоев), Давлат божхона қўмитаси (Ў.Қомиллов) ва Фавқулодда вазиятлар вазирлиги (Б.Қосимов) билан биргаликда бир ой ичида ДАН ходимларининг ваколат доираси, улар томонидан автоматотранспорт воситаларини тўхтатиш, йўлларда ҳаракатланиш чеклаш ёки таъқиқлаш масалаларини тартибга солиш Низоми лойиҳасини ишлаб чиқиш, Вазирлар Маҳкамасига тасдиқлаш учун киритсин;

— мазкур Низоми Республика ҳукумати томонидан тасдиқлангандан сўнг ун хар бир ДАН ходими диққатига етказсин ва унга аниқ, оғишмай риоя этилишини таъминласин;

— Низомида кўзда тутилмаган ҳолатларда ДАН ходимлари томонидан автоматотранспорт воситаларини тўхтатиш, йўлларда қатновни чеклаш йўлларда ҳаракатланиш хавфсизлигига зарар келтириш ва хизмат интизомини бузиш деб баҳоласин, айбдорларга ички ишлар идораларидан бўйшатишга бўлган қатъий чоралар кўрсин.

3. ДАН ходимлари томонидан ҳайдовчилар ва йўловчиларга нисбатан қўполлик қилиш ҳолатлари ваколатдан четга чиқувчи, хизмат этикасига зид ва «Ички ишлар идоралари ходими» номини бадном қилувчи ҳолат деб белгилала қўйилсин.

4. «Узавтотранс» давлат-акционерлик корпорацияси (Қ.Сидиқназаров), «Ватанпарвар» жамияти (А.Абдуқаҳоров) ҳайдовчилар ва тингловчилар орасида уларнинг ҳуқуқлари, ДАН ходимлари ваколатларини тушунириш ишларини ташкил қилсинлар.

5. Оммавий ахборот воситаларига ДАН ходимлари ва йўлларда ҳаракатланиш иштирокчилари ўртасидаги ўзаро ҳурмат, белгиланган қоидаларга риоя этиш каби масалаларга оид муаммоларни кенг ёритиш тақлиф қилинсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (С.Мирсафоев) ва Ички ишлар вазирлиги (З.Алматов) бир ой ичида тегишли меъёрий ҳужжатларга ўзгаришлар киритиш юзасидан тақлиф берсинлар.

7. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси У.Худойкулов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1998 йил, 14 ноябрь.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида

ТҲҲ-ХАШАМЛАР, ОИЛАВИЙ ТАНТАНАЛАР, МАЪРАКА ВА МАРОСИМЛАР, МАРҲУМЛАР ХОТИРАЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ТАДБИРЛАР ҲАҚИДАШИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ ТЎҒРИСИДА

Шаҳримиздаги тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар, маърака ва маросимлар, марҳумлар хотираларига бағишланган тадбирларни ўтказишдаги шухратпарастлик, дабдабозлик, исрофгарчиликка йўл қўйиш, эл-юрт одатлари ва аъёналарини меҳримаслик, ўзини кўз-кўз қилиш, атрофда яшаётган одамларнинг ҳол-аҳолини инобатга олмаслик каби эскидан қолган асоратларга барҳам бериш ҳамда ушбу масалага оид Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг 1998 йил 28 октябрдаги ПФ-2100 сонли Фармони ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент шаҳар ҳокими К. Н. Тўлаганов «Тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар, маърака ва маросимлар, марҳумлар хотираларига бағишланган тадбирлар ўтказишнинг тартибга солиш тўғрисида» қарор қабул қилди.

Қарорга мувофиқ, Тошкент шаҳрида тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар, маърака ва маросимлар, марҳумлар хотираларига бағишланган тадбирларнинг ўтказиш тартибга солиш юзасидан шаҳар ишчи гуруҳи ва тадбирлар режаси иловаларга мувофиқ тасдиқланди.

Барча туман ҳокимликлари, тегишли бош бошқармалар, «Маҳалла» хайрия жамғармасининг шаҳар бўлими, хотин-қизлар қўмиталари, «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик марказининг шаҳар бўлими, маҳалла қўмиталари, ташкилотлар ва муассасаларга бир ҳафталик мuddат ичида ушбу масала бўйича ўз тадбирлар режасини ишлаб чиқиш, ун ички амалга ошириш чора-тадбирларини кўриш топширилди.

Туман ҳокимликлари, «Маҳалла» хайрия жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими, хотин-қизлар қўмиталари ва тегишли жамоат ташкилотлари билан биргаликда ун кун мuddат ичида ҳар бир маҳаллада обрў-эътиборли оқсоқоллар, жамоатчилик вакилларида иборат тўй ва маросимларни тартибга солиш бўйича ишчи гуруҳларни ташкил этиш ва уларнинг мунтазам равишда фаолият кўрсатишини таъминлаш вазифаси топширилди.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида таъминлаш бўлими, маънавият ва маърифат жамоатчилиги фикрини шакллантиришга алоҳида эътибор бериш топширилди.

САЙЛОВЛАРГА ТАЙЁРЛАНИШ

КЕЧА

Тошкент шаҳар ҳокимлигида семинар бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларида сайлов ўтказишнинг тартибга солиш тўғрисида» қарори билан боғлиқ бўлган масалалар кўриб чиқилди.

Семинарни Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Аҳмаджон Мир-

халилов олиб борди. Шаҳар ҳокимлиги ташкилий ишлар ва кадрлар масалалари бўйича бўлимининг мудири Зикрилла Асатов семинар мавзуси бўйича ахборот ва атрофдаги тушунтиришлар берди.

Семинарда туман ҳокимларининг ўринбосарлари, туман ҳокимликларининг ташкилий ишлар ва кадрлар масалалари бўйича мудири, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг раислари қатнашди.

(Ўз муҳбиримиз).

— Идоравий обуначилар (фирмалар, корхоналар ва ташкилотлар) учун — индекс — 563

Уй манзилига	Абонент қутисига
• 1 ойга — 349 сўм	305 сўм
• 3 ойга — 1047 сўм	915 сўм
• 6 ойга — 2094 сўм	1830 сўм
• 1 йилга — 4188 сўм	3660 сўм

Обунани расмийлаштириш учун маълумотларни 133-67-71 (ёпиқ турдаги «Матбуот тарқатиш маркази» акциядорлик жамияти) ва 133-29-70 (тахририят) телефонлари орқали олишингиз мумкин.

Пойтахт аҳолисини учун юмшақ алоқа бўлимларида расмийлаштирилган «Тошкент оқшом» ва «Бечерний Ташкент» газеталари бүгун республика бўйича ҳам тарқатилди. Тошкентнинг «Оқшом» газеталарида обуначилари ва обуна нарахини республика шаҳарлари, қўғонлари ва вилоятларининг аҳолиси ўзлари истикомат қилаётган жойдаги ёпиқ турдаги «Матбуот тарқатиш маркази» акциядорлик жамиятининг бўлимларидан билиб олишлари мумкин.

Шундай қилиб, азиз дўстлар, ўзингиз севган ва қадрлаган «Тошкент оқшом» газетасига обуна бўлишга шоян!

БУГУНГИ КҲН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

• Кеча «Дўрмон» қароргоҳида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Австриянинг мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган собиқ Федерал канцлери Ф. Вранцикийни қабул қилди. Самимий равишда ўтган суҳбат чоғида мазкур таширф Ўзбекистон билан Австрия ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларининг янада чуқурлашувиға хизмат қилишиға ишонч билдирилди. Учрашув нихосида Президент Ислам Каримов ва Австриянинг собиқ Федерал канцлери Ф. Вранцикий қисқа интервью берди.

• Ўзбекистон Республикаси Президенти «Имом ал-Бухорий халқаро жамғармасини қўллаб-қувватлаш тўғрисида»ги Фармонға имзо чекди.

• Вазирлар Маҳкамасида соғлиқни сақлаш тизимини ислох қилиш Давлат дастурини амалга оширишни ташкил этиш ва назорат қилиш Республика комиссиясининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Унда сўзға чиққанлар мамлакатимизда аҳолиға малакали тиббий хизмат кўрсатишни янада яхшилашға катта эътибор бериллаётганлигини таъкидладилар.

• Мамлакатимизға таширф буюрган Австрия Республикасининг собиқ федерал канцлери Франц Вранцикий бошчилигидаги Австрия ва Германия ишбилармон доиралари вакиллари Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Бахтиёр Ҳамидов билан учрашдилар, Германия ва Австрия ишбилармон доиралари вакиллариининг асосий эътибори юртимизнинг иқтисодий салоҳиятиға қаратилди.

• Бугун — Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғи қабул қилинган кун.

• Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий марказида Инсон ҳуқуқлари Умумжаҳон Декларацияси қабул қилинганнинг 50 йиллиғи муносабати билан «Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишда ҳоқуқмат ташкилотларининг роли» мавзусида халқаро анжуман бўлиб ўтди.

• Соғлиқни сақлаш тизимини ислох қилиш Давлат дастури доирасида Тошкентдаги оилавий поликлиникаларнинг врачлари учун семинар ўтказилди.

• Бугун Ўзбекистон Миллий матбуот марказида оммавий ахборот воситалари ходимлари учун Ўзбекистон Миллий матбуот маркази ва «COSCOM» Ўзбек — Америка уяли алоқа қўшма корхонаси «COSCOM» билан янги асрга мавзусида матбуот анжумани бўлиб ўтди.

• Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг моддий-техника ва умумий ҳарбий жиҳозлар бошқармаси ва Малайзиянинг «Зенит Эйкерс» фирмаси тикув машиналари ишлаб чиқарадиган янги қўшма корхонанинг муассислари бўлдилар.

• Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг полимерлар қимёси ва физикаси институтида лекцияларни ишлаб чиқарадиган махсус технология линия ташкил этилди.

• «Туркистон» саройида «Ўзбекнаво» гастрол-концерт биразмаси, «Қамолот» ёшлар жамғармаси ва «Мулкдор» газетаси ҳамкорлиғида «XXI аср ва иқдоркор ёшлар» номли иқдорий мулоқот ўтказилди. Унда барча кўрик-танловларнинг ғолиблари ва ёш истеъодлар ижросидаги концерт дастури намойиш этилди.

• Кеча «Жар» спорт марказида «Труд» газетасининг соврини учун болалар-ўсмирлар аънавий халқаро учинчи шахмат турнири бошланди. Унда 140 дан зиёд спортчи иштирок этмоқда.

ЖАХОНДА

• Москваға таширф билан келган ГФР канцлери Герхард Шрёдер Россия Президенти Борис Ельцин ва Бош вазир Евгений Примаков билан учрашди. Учрашув чоғида қайси ҳўқуқматлар ҳокимият телисида турмасин икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар бир маромда ривожланиши кераклиғи таъкидлаб ўтилди.

• Бугун АҚШ Президенти Билл Клинтоннинг Японияға таширфи билан унинг Осиё мамлакатлари бўйлаб сафари бошланди.

• Бугун Қирғизистон Президенти Аскар Акаев Шарқий ва Марказий Европа мамлакатлари бўйлаб ўз таширфини бошлади. У Польшаға таширф билан бошланди.

• Бугун Латвия ўз мустақиллигининг 80 йиллигини нишонлайди. Ана шу муносабат билан ўтказиладиган тантаналарда қатнашиш учун Литва ва Эстония Президентларининг Ригаға таширфи қутулмоқда.

• Бугун НАТО Бош қотиби К. Солана АҚШға келади. У бу ерда БМТ Бош қотиби К. Аннан билан ҳам учрашади.

• Фаластин раҳбари Ёсир Арофат келаси йилнинг май ойида мустақил Фаластин давлатини барпо этишни ниҳтири билдирди. У Иордан дарёсининг гарбий қирғиғида яшовчи фаластинликлар олдида сўзға чиқиб, Куддусда ибодат этиш учун уларға ҳеч қим тўқсинлик қилмаслигини таъкидлади. Исроил раҳбари Беньямин Нетанху эса Арофатнинг бундай қарорини Яқин Шарқ бўйича тинчлик келишуларига риоя қилмаслик деб баҳоллади.

• Римда қўлга олинган Курд ишчи партиясининг етакчиси Абдулла Аджалан унинг ташкилоти террорчиликка қарши эканлигини яна таъкидлади.

• Чили армияси генералитети мамлакат қуроли кучларини фавқулодда тайёр ҳолатға келтирди. Бунга Буюк Британия шифохонасида даволанаётган мамлакатнинг собиқ мустабид ҳўқмдори Аугусто Пиночетнинг озод этилмайбтганилиги сабаб бўлди.

• Грузияда тарихда биринчи марта маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органлариға сайлов бўлиб ўтди. 13 снёсий партия иштирок этган сайловлар аралаш тизимда ўтказилди. Мамлакат Президенти Эдуард Шеварднадзеининг «Фуқаролар иттифоқи» ҳўқмрон партияси қўпчилик қутмаган ҳолда ақсарият овоз тўплай олмади.

• Чеченистонда давлат тўнтаришига уринишда айб-лашиб Олий шариат суди томонидан тўрт йил қамоқ жазосига ҳўқм қилинган дала командири Салмон Радуевни қидириш эълон қилинди.

• МДҲнинг ижрончи қотиби Борис Березовский Ҳамдўстлик мамлакатлари ҳўқмат бошлиқларининг навбатдаги саммити Москва шаҳрида 25 ноябрда ўтказилишини эълон қилди.

• Туркменистон Президенти Сапармурод Ниязов ҳўқматта иқтисодийни соғломлаштириш бўйича тадбирлар дастурини ишлаб чиқилини топширди ва янги йил бюджетига тайёргарлик бўйича ишчи гуруҳини тўзди.

• Германия ташки ишлар вазистри Йосха Фишер ко-соволик албан вакиллари раҳбарлари билан учрашди. Учрашувда И. Фишер Германия Косоводаги можароларни тинч йўл билан бартараф қилиш борасида БМТ, ЕХТ, НАТО ва бошқа халқаро ташкилотлар билан ҳам-корликни давом эттираганини таъкидлади.

• Кечадан бошлаб Ироқ Ироқни қуролислаштириш бўйича БМТ комиссияси инспекторлари билан ҳамкор-лик қилишни яна бошлади. Можарони дипломатик йўл билан ҳал қилишға эришилди, бироқ Буюк Британия Бош вазистри Т. Блэр Бағдод томонидан БМТ тадбирлари бузи-ладиган бўлса Ироққа эзудлик билан, ҳеч қандай шарт-лар қўйилмаган ҳолда ҳарбий зарбалар бериллаётганини айтиди.

• Бразилия 41 миллиард доллар ҳажмида халқаро молиявий ёрдам олади. Бу пуллари Халқаро валюта фонди мамлакат молия тизимини соғломлаштириш учун ажратилди.

• Иордания подшоиси Хўсайн ўзининг рақ ҳасталиғидан фориг бўлганини хабар қилди. Ана шу хабар муносабати билан ҳўқмат ун қўнлик байрам эълон қилди.

• Англия валиахиди Чарльз 50 ёшға тўлди. Бўкингам саройида қиролиҳа Елизавета II шайхзода шарафига катта зиннат уюштирди.

• Ўзбекистонда жорий йилда ўтган йилға нисбатан ка-као ва ҳақвани экспорт қилиш ҳажми 12,9 фойизға, ун-дан келадиған фойда эса 43,5 фойизға ошган. Мамла-катда 1997-98 йилларда қаҳва етиштириш бўйича реко-рд натижа қайд этилган.

«Тошкент оқшом» газетасининг сadoқатли дўстлари ва кадрли муш- тарийлари!

1999 йил учун обуна мавсуми давом этмоқда. Бинобарин агар сиз:

— шаҳримизда, мамлакатимизда ва жаҳонда юз бераётган энг сўнгги янги-ликлардан бохабар бўлай десангиз;

— пойтахтимиз ҳаётининг турли жа-ҳаларида, яъни иқтисодиётда, соғлиқни сақлаш соҳасида, капитал қурилишида, ижтимоий соҳада, маданий ҳаётда, халқ таълими соҳасида ва бошқа қўлғина со-ҳаларда юз бераётган ўзгаришлар ҳақи-даги ахборотларни билай десангиз;

— ҳуқуқшунос, руҳшунос, педагог, бо-ғбон ёки косметологининг малакали ма-лаҳатини олай десангиз;

— дам олиш онларингизда турмушда сабоқ бўладиган воқеалардан ўқиб ўзи-мга ҳулоса чиқарай десангиз ёхуд бошқа-тирма машқларини бажарай десангиз;

— ҳафталик «Ойнаи жаҳон» дастуриға эға бўлай десангиз «Тошкент оқшом» газетасига обуна бўлишға шоянлигин!

Шуни эслатиб ўтмоқчимизки, «Тошкент оқшом» газетаси чакана савдоға жуда ҳам чекланган миқдорда чиқарилади, шу боис-

дан бир ой дейсизми, бир чоракка-ми, ярим йил-гами ёки бир йилгача обуна бўлишға оид бўлган ҳам-ма керакли, зарур ва фойдали ахборотлар-дан ўз вақтида хабардор бўласиз.

Яна шу нарсаса эътиборингизни қарат-моқчимиз: келгуси йил учун «Оқшом» га-зеталарига обуна тартиби бир мунча ўзгарди. Энди яқка тарздаги обуначилар

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» — СИЗНИНГ ЯҚИН ҲАМРОҲИНГИЗ

дан бир ой дейсизми, бир чоракка-ми, ярим йил-гами ёки бир йилгача обуна бўлишға оид бўлган ҳам-ма керакли, зарур ва фойдали ахборотлар-дан ўз вақтида хабардор бўласиз.

Яна шу нарсаса эътиборингизни қарат-моқчимиз: келгуси йил учун «Оқшом» га-зеталарига обуна тартиби бир мунча ўзгарди. Энди яқка тарздаги обуначилар

Уй манзилига	Абонент қутисига
• 1 ойга — 196 сўм	172 сўм
• 3 ойга — 588 сўм	516 сўм
• 6 ойга — 1176 сўм	1032 сўм
• 1 йилга — 2352 сўм	2064 сўм

Обуна — 99

● Садир САЛИМОВ, Республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази Тошкент шаҳар бўлимининг раҳбари, профессор:

— Аввало шуни қайд қилиш керакки, мустақиллик йилларида мамлакатимизда сиёсат, иқтисод, ижтимоий ҳаёт, ҳуқуқ соҳасида катта ишлар амалга оширилди. Мамлакатимиз иқтисодий-ижтимоий бир ҳолатдан, бутунлай бошқа бир ҳолатга ўта бошлади. Бу ҳолат фуқаровий, ҳуқуқий, демократик, ривожланган давлатни бунёд қилиш сари қўйилган қадмидир.

Ўзбекистон мустақил давлат сифатида ҳам, мустақил давлатлар ҳамжамиятида ўзининг мустақам ўрнини эгаллай бошлаб, ўзига хос, ўзига мос йўлдан бормоқда.

Давлатимиз раҳбарининг «Ўзбекистон буюк келажак сари» китобида Ватанимиз халқи ҳаётидаги улкан ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий ўзгаришлар, Ватанимизнинг яқин келажакдаги ўрни ва роли ҳақида аниқ, доно фикр-мулоҳазалар илгари сурилган.

Мустақилликнинг биринчи йилида янги жамият қандай бўлиши, қайси йўлдан бориш, иқтисодда қандай муносабатлар устувор бўлиши, иқтисодий-ижтимоий ислохотларнинг бош йўналишини белгилаш каби энг долзарб муаммоларга жавоб топиш керак эди.

Юртбошимиз ана шу масалаларга жавоб топиб, уларни амалга оширишга бошчилик қилдилар.

Бугунги кунда Ўзбекистон танлаган йўл тўғрисида мамлакатимизда қисқа вақтда бир неча ўн йилларга тенг келадиган ишларнинг бажарилганлиги гувоҳ бўлиб турибди.

Ўзбекистон танлаган йўл аввало халқимизнинг бой мероси, анъаналарига таянган ҳолда, табиати, меҳнатсеварлигини ҳисобга олган ҳолда бозор иқтисодига ўтишнинг жаҳон тажрибасидан ҳам фойдаланиб, ўзига хос, ўзига мос йўл бўлди. Бу йўл ҳозирги кунда МДХ мамлакатларида ҳам қизиқши уйғотиб, бундан улар ҳам фойдаланаяптилар.

Бу йўл Президентимизнинг машҳур беш тамойили:

иқтисоднинг сиёсатдан устунлиги;
давлат бозор ислохотчи бўлиши;

қонун устуворлиги, қонун олдида барчанинг баробарлиги;

ўтиш даврида аҳолининг айрим ёрдамга муҳтож қисмини ижтимоий ҳимоялаш;

собиқ қадамлар билан, босқичма-босқич бозор иқтисодига кириб боришдир.

Бу беш тамойил мамлакатимизнинг сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, ҳуқуқий йўналишларда олиб бораётган фаолиятнинг дастуруламали бўлиб қолди.

Бозор иқтисодига ўтишда ҳам бошқа мамлакатларга ўхшаб «фалаҳ қилиб даволаш» йўли эмас, юмшоқ, аҳолини зуриқтирмайдиган, қийнамайдиган йўл танланди.

Иқтисодий ислохотлар иқтисоднинг барча соҳасида кенг миқёсда амалга оширилди бошланди.

Ислохот туфайли мулкка муносабат ўзгара бошлади. Мулкка муносабат масаласида давлатимиз томонидан кўпроқ мулк хусусийлаштирилиши ва мулк эгаларининг мулкдан самарали фойдаланиши, уни авайлаб-асраш, қўлайтириш, янгилаш механизмини ишга тушириш сиёсати амалга оширилаёпти. Жаҳон тажрибаси хусусий мулк энг самарали мулкчилик шакли эканлигини қўл мартаба исбот қилган.

Ҳозирги кунда республика бўйича 90 фоиздан ортиқ ишлаб чиқарилаётган маҳсулот давлатга қарашли бўлмаган мулкка асосланган корхона, фирма, компанияларда ишлаб чиқарилмоқда.

Иқтисодий ислохот қўллаб хусусий, ҳиссадорлик, аралаш мулкка асосланган корхоналарнинг пайдо бўлишига, аҳолининг иқтисодий фаоллигининг кескин ошишига олиб келди.

Иқтисодий ислохот юқоридан туриб режалаштириш, моддий-техника таъминоти, иш ҳақи тўлаш, фойдаланган юқоридан берилган йўриқнома асосида фойдаланиш каби ишларни йўқ қилди.

Энди ишлаб чиқариш режалари талабни ўрганган ҳолда корхона, фирма, компания томонидан ўш имкониятидан келиб чиқиб ишлаб чиқарилади.

Иқтисодий ислохот менежмент, маркетинг, аудит каби фанларнинг аҳамиятини оширди.

Тадбиркорлик эркинлиги, сарф-харажатларни қамайтиришга, маҳсулот, хизматлар сифатини оширишга, самарадорликни қўлайтиришга манфаатдорлигини оширди. Бозорда хариддорлар учун рақобат кучая бошлади.

Президентимиз «Ўзбекистон буюк келажак сари» китобларининг учинчи бобида иқтисодий ислохотларни» амалга ошириш жараёнини чуқур таҳлил қилиб, эришилган ижобий натижаларга баҳо бериб, ислохотнинг биринчи босқичида бажарилиши лозим бўлган ишлар муваффақиятли амалга оширилганлиги ва Ўзбекистон 1997 йилдан бошлаб ислохотларнинг иккинчи босқичини татбиқ этишга киришганлиги устида тўхталиб ўтганлар. Мамлакатимизда амалга оширилган иқтисодий ислохотларнинг биринчи босқичи берган энг муҳим натижа, бу — иқтисодий қўрсаткичларнинг пасайишини тўхтатиб, иқтисодий ривожланиш суръатларининг оша бошлаганидир.

Масалан, республикада ялпи ички маҳсулот ўсиш суръати олдинги йилга нисбатан 1996 йили 1,6 фоизни, 1997 йили 5,3 фоизни, 1998 йилнинг 9 ойида эса 4,9 фоизни ташкил қилган.

Иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш ишлаб чиқариш суръатларини йилдан-йилга ошириш, миллий валюта қадрини мустаҳкамлаш, сармоя сарфини қўлайтириш, хорижий инвестицияни қўлайтириш, кичик ва ўрта тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, қишлоқ ҳўжалиги-

да олиб борилаётган ислохотларнинг самарадорлигини ошириш, коррупцияга қарши курашни қўлайтириш йўналишларида олиб борилади.

Президентимизнинг «Ўзбекистон буюк келажак сари» китобларининг тўртинчи бобида «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» асари ўрин олган.

Мамлакатимиздан ташқаридаги ва ичидаги вазиятни муҳокама қилиб муаллиф ватанимизга бир неча йўналишда таҳдид мавжудлигини аниқ далиллар билан кўрсатиб берганлар.

Китобда барқарорлик шартлари ҳамда тараққиёт кафолатлари сифатида қўйидаги масалалар кўрилган:

маънавий қадриятлар ва миллий ўзликни англаш;

давлатчиликни шакллантириш ва муҳофаа қобилиятини мустаҳкамлаш;

демократик институтларни ва фуқаролик жамияти асосларини шакллантириш;

бозор муносабатларининг қарор то-

сатшунослар, иқтисодчилар ва ҳуқуқшунослар жаҳоннинг турли бурчақларида ўрганоқдалар ва ўз амалий фаолиятларида татбиқ этмоқдалар.

Биз аҳолини, биринчи навбатда ёшларни Президентимиз асарлари мисолида тарбиялар эканмиз, менинг фикримча, қуйидаги асосий назарий ҳулосаларни санаб ўтишимиз зарур.

Биринчидан, жаҳон ижтимоий назариётида ривожланган социализмдан бозор муносабатларига қандай ўтиш керак ва зарур деган масалани биринчи бор Ислам Каримов асослаб берди. Истибод таъминотининг деярли бир ярим асрлик фаоллиги даврида капитализмдан қандай қилиб социализмга ўтиш тўғрисида минглаб китоблар ва ҳисобсиз мақолалар чоп этилди, бундай ўтиш муқаррар ва шубҳасиз эканлиги қайта-қайта таққорланди. Лекин, қандай қилиб ривожланган социализмдан бозор муносабатларига ўтиш мумкин ва лозим — бу тўғрида биронта ҳам нашр маълум эмас эди. Ана шундай низоҳатда масъулиятли, оғир ва мураккаб вази-

диётнинг сиёсат устидан устун қўйилиши.

3. Республикаимизда мустақиллик йилларида барқарорлиқнинг таъминланиши.

4. Иқтисодий, ҳуқуқий, таълим ва бошқа соҳалардаги ислохотларнинг изчиллик билан олиб борилиши.

5. Халқнинг кам таъминланган қатламларининг ижтимоий муҳофазаси алоҳида эътибор берилиши.

6. Мулкдорлар синфининг яратилиши ҳақида ғамхўрлик ва бошқалар.

Маълумки, биз бугунги кунда бозор иқтисодиётига ўтишнинг иккинчи босқичида яшаймиз, у 1994 йил 1 июлда ўзбек валютаси — сўмнинг муомалага киритилиши билан бошланди. Келгуси буюк давлатимизнинг номи қуйидагиси: «Социал йўналтирилган бозор иқтисодиёти асосидаги ҳуқуқий демократик давлат».

«Ўзбек модели» жаҳондаги ривожланган йирик давлатлар раҳбарлари, ишбилармонлари, сиёсатчиларининг юқори баҳосини олди.

Шу йил июнь ойида Москвадаги Г. В. Плеханов номи халқ ҳўжалиги академияси томонидан Президентимиз Ислам Каримовга «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» номи китоблари ва кенг йўналишдаги фаолиятлари учун фахрий иқтисод фанлари доктори илмий даражасининг берилишини ҳам алоҳида қайд қилиш лозим.

Халқнинг маънавий-руҳий тикланиши, ҳақиқий тарихимизнинг эъзилиши, бой илмий ва маданий меросимизни ўрганиш каби вазифалар давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Бу жуда тўғри ва ўз вақтида қилинган ишдир, чунки иқтисодий ва бошқа соҳалардаги ислохотларнинг муваффақиятли олиб борилиши юқоридagi муаммоларнинг ҳал қилиниши билан чамбарчас боғлиқдир.

Давлатимиз раҳбари Ислам Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш йўлида» китобларида бундай ёзилган: «Халқнинг маънавияти ва маданияти, унинг ҳақиқий тарихи ва ўзига хослиги қайта тикланаётганлиги жамиятимизни янгилаш ва тараққий эттириш йўлидан муваффақиятли равишда олға силжитишда ҳал қилувчи, таъбир жоиз бўлса белгилувчи аҳамиятга эгадир».

Шу ўринда юртбошимизнинг 8 ноябрда халқ депутатлари Самарқанд вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида ва 11 ноябрда Навоий вилоятида сузлаган нутқларидаги «Маънавий бой одам моддий бойдан устунроқдир», деган сузлари ҳаммамиз учун ўрнатқ бўлиши лозим.

«Маънавият» атамаси арабча «маъна» феълидан олинган бўлиб, инсон туғилганидан то ўлгунча покиза виждон ва имон билан амалга оширилиши ишлар мажмуаси деб қараш керак. Бунга меҳр-муҳаббат, ҳалоллик, ватанпарварлик, илм олиш, ҳомилийк ва бошқа қўп қадриятлар киради.

Тарихдан маълумки, 1864 йилдан 1873 йилгача чор Россияси қўшини Марказий Осиёда босқинчилик урушларини олиб берди ва ўшбу худудни босиб олди. Аввал Россия империяси, сўнгра совет империяси даврида маънавиятимиз хор қилинди. Мустақиллик сиёсатининг асосий тамойиллари халқимизнинг ҳақиқий тарихини қора бўёқларда кўрсатиш, бой илмий ва маданий меросимиздан узиб ташлаш, халқ ичидан етишиб чиққан билимдон, қомил инсонларни жисмоний йўқотиш, халқ ҳўжалигини бир тарафлама ривожлантиришдан иборат эди.

1918 йилда собиқ шўролар давлати асоссичи ва биринчи раҳбари В. И. Лениннинг «Черковни давлатдан ажратиш ҳақида» декрети эълон қилинди. Бунга кўра фақат христиан динидаги эмас, балки ўн минглаб исломшунослар олимлар каттагон қилинди. Масалан, 1945-1957 йилларда Марказий Осиё муслмонлари диний идораси раиси муфтий Эшон Бобохон Абдулмахидхон (1860-1957) ва кейинги раис, муфтий Зиёвуддинхон ибн Эшон Бобохон (1908-1982 йил) ҳазратларининг номиларини келтириш мумкин.

1936 йили собиқ совет давлати раҳбари И. Сталиннинг «Ўзбекистон тарихи ҳақида» номи хати эълон қилинди. У буйруқ шаклида ёзилган бўлиб, биринчи бандида «Амир Темур (1336-1405 йил) ва Темурийлар сулоласи давлатини (1370-1859 йил) босқинчилар, каллакесарлар ва қонхўрлар» деб ёзилишини талаб қилди. Шу кундан бошлаб 56 йил давомида, яъни мустақилликка эришгунимизча тарихимизнинг 489 йили бузиб ёзилди, нотўғри ўқитилди.

Шўролар давлати сиёсатида ана қуйидаги бандларга алоҳида эътибор берилган:

1. 20 йилларда араб алифбосидан лотин графикасига, 1945 йилда лотин графикасидан рус кириллицасига ўтилган. Бундан мақсад эски араб ва форс тилларида қўлғамас асарлардан маҳрум қилиш.

2. Фақат жаҳон таниган олимлар ҳақида ёзиш. IX-XIX асрча мундан ортиқ олимлар, шоирлар, давлат арбоблари яшаганлар, улар ўн минглаб барча фанлардан рисоалар ёздилар, жаҳон таниганлари эса фақат 10 та боради, масалан, Мухаммад ибн Муса ал-Хоразмий (783-850 йил), Абу Райхон Беруний (973-1048 йил), Алишер Навоий (1441-1501 йил) ва бошқалар.

Хулоса шунки, Республикаимиз Президенти Ислам Каримовнинг «Ўзбекистон буюк келажак сари» асари келгуси 20-25 йилга қадар республика ривожланишининг дастуридир. Уни ҳар бир инсон диққат билан ўрганиб, юксак маънавият ва ватанпарварлик билан ўз мутахассислиги бўйича фаол меҳнат қилса, буюк давлатни қуришга ўз хиссасини қўлади.

Дилшод ИСРОИЛОВ ёзиб олди.

Маънавият

Буюк Келажак Сари

ИСЛОМ КАРИМОВ
ЎЗБЕКИСТОН
Буюк
КЕЛАЖАК САРИ

Аввал хабар берганимиздек, Тошкент шаҳар ҳокимлигида Президентимиз Ислам Каримовнинг «Ўзбекистон буюк келажак сари» янги китобини ўрганишга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Маълумки, ўшбу китобга Президентимизнинг халқимиз ҳамда халқаро жамоатчилик ўртасида жуда катта қизиқиш уйғотган «Ўзбекистон иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш йўлида», «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» каби машҳур асарлари киритилган. Уларда жаҳон цивилизацияси сари илгарилаб бораётган Ўзбекистон ички ва ташқи сиёсатининг асосий қондалари, иқтисодий ислохотларни амалга ошириш жараёнлари, демократик институтлар ва фуқаролик жамияти асосларини барпо этиш, ҳамкорлик кафолатлари, ҳуқуқий-демократик давлат бунёд этишнинг ўзига хос тамойиллари, ҳаётимизнинг асосий жабҳаларида тўб ислохотларни изчил амалга ошириш йўли билан юртимизнинг жаҳон ҳамжамиятида ўзининг муносиб ўрнини эгаллашини таъминлаш юзасидан энг муҳим масалалар теран таърифлаб берилган.

Қуйида ўшбу йиғилишда сузга чиққан олимларнинг фикр-мулоҳазалари билан танишасиз.

пиши ва мулкдорлар синфининг шаклланиши;

кучли ижтимоий сиёсат ва аҳоли ижтимоий фаоллигининг ортиши;

жуғрофий-стратегик имкониятлар ва табиий хом ашё ресурслари;

инсон салоҳияти, ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфраструктураси;

кенг қўламли ўзгаришлар ва ҳамкорлик кафолатлари;

жаҳон ҳамжамияти билан ҳамкорлик. Тўпламни мутолаа қилган ўқувчи ўзини ўйлантирган, қизиктирган қўпгина саволларга аниқ жавоб топа олади.

Шубҳасиз, Президентимиз китоби мамлакатимизнинг сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ҳаётидаги катта воқеа ҳисобланади. Китобни ўқиган ҳар бир ўқувчи ўзида келажакка ишонч, куч, қувват, халқига сидқидилдан хизмат қилиш ҳис-туйғулари билан тўлиб тошади.

● **Қўчқор ХОНАЗАРОВ,**
фалсафа фанлари доктори, профессор, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби:

— Мен файласуф ва илмий тадқиқотчи сифатида, албатта, биринчи навбатда ҳар бир китобнинг фалсафий, назарий жиҳатларига эътибор бераман. Масалани шу нуктадан назардан ёндошадиган бўлсак, Президентимиз Ислам Каримов асарлари «Ўзбекистон буюк келажак сари» янги тўпламининг чоп этилиши, сўзсиз, муҳим воқеадир. Чунки, бу нарсас бизга, олий ўқув юртлири муаллимига ва илмий тадқиқотчиларга зарур қўлайликлар туғдиради. Биз кундалиқ-ишмишда, дарс бериш жараёнида деярли ҳар кун неча мартаб Президентимиз асарларидан фикрлар, ҳулосалар, фактлар, рақамлар келтирамиз. Янги тўплам бизга амалий ишда қўлайликлар туғдиради.

Бу айтилган сузлар — масаланинг бир томони. Масаланинг муҳимроқ, назарий ва амалий нуктадан назардан жиддийроқ жиҳати бор. У ҳам бўлса Ислам Каримов асарларида олға сурилган фикр ва ҳулосаларнинг назарий ўчун аҳамиятидир. Мен истар эдимки, Президентимиз асарлари, янги китоблари тўғрисида сузлаганда биз уларнинг Ўзбекистон учун, давлатимиз ҳал этаётган масалаларга муаммолар учун аҳамияти ва ролини кўрсатиш билан чекланиб қолмасак, балки уларнинг жаҳон фалсафий, иқтисодий, маънавий, давлатшунослик, яъни ҳуқуқий фикрининг бойишида, ривож топишида эгаллаётган ўрнини ҳам ҳар томонлама ёритиб берсак.

Мустақиллигимизнинг ўтган етти йили ичида давлатимиз босиб ўтган тарихий йўлни белгиланган, назарий асосларининг инсон давлатимиз Президентини Ислам Каримов бўлди. Шуниси диққатга сазоворки, Ватанимиз воқелиги шу етти йил ичида олға сурган муаммоларнинг назарий таҳлил қилиб, амалиётга йўл кўрсатар экан. Ислам Каримов айна вақтда оламшумул аҳамиятга эга назарий масалаларни ёритди. Бу назарий ҳулосалар нақадар муҳим аҳамият касб этишини давр, вақт кўрсатади. Лекин, ҳозирнинг ўзидаёқ бу ҳулоса, умумлашма ва тавсияларни янги давлатлар раҳбарлари, сиёсий оқимлар даргалари, сиё-

диётнинг сиёсат устидан устун қўйилиши.

3. Республикаимизда мустақиллик йилларида барқарорлиқнинг таъминланиши.

4. Иқтисодий, ҳуқуқий, таълим ва бошқа соҳалардаги ислохотларнинг изчиллик билан олиб борилиши.

5. Халқнинг кам таъминланган қатламларининг ижтимоий муҳофазаси алоҳида эътибор берилиши.

6. Мулкдорлар синфининг яратилиши ҳақида ғамхўрлик ва бошқалар.

Маълумки, биз бугунги кунда бозор иқтисодиётига ўтишнинг иккинчи босқичида яшаймиз, у 1994 йил 1 июлда ўзбек валютаси — сўмнинг муомалага киритилиши билан бошланди. Келгуси буюк давлатимизнинг номи қуйидагиси: «Социал йўналтирилган бозор иқтисодиёти асосидаги ҳуқуқий демократик давлат».

«Ўзбек модели» жаҳондаги ривожланган йирик давлатлар раҳбарлари, ишбилармонлари, сиёсатчиларининг юқори баҳосини олди.

Шу йил июнь ойида Москвадаги Г. В. Плеханов номи халқ ҳўжалиги академияси томонидан Президентимиз Ислам Каримовга «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» номи китоблари ва кенг йўналишдаги фаолиятлари учун фахрий иқтисод фанлари доктори илмий даражасининг берилишини ҳам алоҳида қайд қилиш лозим.

Халқнинг маънавий-руҳий тикланиши, ҳақиқий тарихимизнинг эъзилиши, бой илмий ва маданий меросимизни ўрганиш каби вазифалар давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Бу жуда тўғри ва ўз вақтида қилинган ишдир, чунки иқтисодий ва бошқа соҳалардаги ислохотларнинг муваффақиятли олиб борилиши юқоридagi муаммоларнинг ҳал қилиниши билан чамбарчас боғлиқдир.

Давлатимиз раҳбари Ислам Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш йўлида» китобларида бундай ёзилган: «Халқнинг маънавияти ва маданияти, унинг ҳақиқий тарихи ва ўзига хослиги қайта тикланаётганлиги жамиятимизни янгилаш ва тараққий эттириш йўлидан муваффақиятли равишда олға силжитишда ҳал қилувчи, таъбир жоиз бўлса белгилувчи аҳамиятга эгадир».

Шу ўринда юртбошимизнинг 8 ноябрда халқ депутатлари Самарқанд вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида ва 11 ноябрда Навоий вилоятида сузлаган нутқларидаги «Маънавий бой одам моддий бойдан устунроқдир», деган сузлари ҳаммамиз учун ўрнатқ бўлиши лозим.

«Маънавият» атамаси арабча «маъна» феълидан олинган бўлиб, инсон туғилганидан то ўлгунча покиза виждон ва имон билан амалга оширилиши ишлар мажмуаси деб қараш керак. Бунга меҳр-муҳаббат, ҳалоллик, ватанпарварлик, илм олиш, ҳомилийк ва бошқа қўп қадриятлар киради.

Тарихдан маълумки, 1864 йилдан 1873 йилгача чор Россияси қўшини Марказий Осиёда босқинчилик урушларини олиб берди ва ўшбу худудни босиб олди. Аввал Россия империяси, сўнгра совет империяси даврида маънавиятимиз хор қилинди. Мустақиллик сиёсатининг асосий тамойиллари халқимизнинг ҳақиқий тарихини қора бўёқларда кўрсатиш, бой илмий ва маданий меросимиздан узиб ташлаш, халқ ичидан етишиб чиққан билимдон, қомил инсонларни жисмоний йўқотиш, халқ ҳўжалигини бир тарафлама ривожлантиришдан иборат эди.

1918 йилда собиқ шўролар давлати асоссичи ва биринчи раҳбари В. И. Лениннинг «Черковни давлатдан ажратиш ҳақида» декрети эълон қилинди. Бунга кўра фақат христиан динидаги эмас, балки ўн минглаб исломшунослар олимлар каттагон қилинди. Масалан, 1945-1957 йилларда Марказий Осиё муслмонлари диний идораси раиси муфтий Эшон Бобохон Абдулмахидхон (1860-1957) ва кейинги раис, муфтий Зиёвуддинхон ибн Эшон Бобохон (1908-1982 йил) ҳазратларининг номиларини келтириш мумкин.

1936 йили собиқ совет давлати раҳбари И. Сталиннинг «Ўзбекистон тарихи ҳақида» номи хати эълон қилинди. У буйруқ шаклида ёзилган бўлиб, биринчи бандида «Амир Темур (1336-1405 йил) ва Темурийлар сулоласи давлатини (1370-1859 йил) босқинчилар, каллакесарлар ва қонхўрлар» деб ёзилишини талаб қилди. Шу кундан бошлаб 56 йил давомида, яъни мустақилликка эришгунимизча тарихимизнинг 489 йили бузиб ёзилди, нотўғри ўқитилди.

Шўролар давлати сиёсатида ана қуйидаги бандларга алоҳида эътибор берилган:

1. 20 йилларда араб алифбосидан лотин графикасига, 1945 йилда лотин графикасидан рус кириллицасига ўтилган. Бундан мақсад эски араб ва форс тилларида қўлғамас асарлардан маҳрум қилиш.

2. Фақат жаҳон таниган олимлар ҳақида ёзиш. IX-XIX асрча мундан ортиқ олимлар, шоирлар, давлат арбоблари яшаганлар, улар ўн минглаб барча фанлардан рисоалар ёздилар, жаҳон таниганлари эса фақат 10 та боради, масалан, Мухаммад ибн Муса ал-Хоразмий (783-850 йил), Абу Райхон Беруний (973-1048 йил), Алишер Навоий (1441-1501 йил) ва бошқалар.

Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш Котиби ва шаҳар хотин-қизлар кўмитаси томонидан 1998 йил 9 ой мобайнида амалга оширилган иш натижалари бағишланган навбатдаги йилги Шайхонтоҳур туманидаги 254-мактаб-гимназиясида бўлиб ўтди.

Уни Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар кўмитасининг раиси Фарида Абдурахимова олиб борди.

Йилги иштирокчилари Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш Котибиятининг мудири Муаттар Пулатованинг 1998 йил 9 ой давридаги Котибият фаолияти натижалари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 27 январдаги 45-сон ва 1998 йил 26 мартдаги 130-сон қарорларини ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимининг шу ҳақдаги қарорлари бажарилишининг бориши тўғрисидаги ахборотини тинглаб муҳокама қилди.

Инсон манфаатлари йилнинг узвий давомига айланган Оила йилида Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш Котибияти ва хотин-қизлар кўмитаси иш фаолиятини оилаларнинг маънавий баркамоллиги, ахлоқ ва тарбия, таълим ва саломатлик, айнаса хотин-қизлар ва ёшларнинг юксак ҳуқуқий маданиятига эга бўлишлари учун қонунчилик, ҳуқуқий тарбия масалаларига алоҳида эътибор берган ҳолда олиб борди.

«Оила дастури» бажарилишини таъминлаш тўғрисидаги қарорлар ва хотин-қизлар кўмитаси, «Маънавият ва маърифат» маркази, оқсоқоллар кенгаши, бошқармалар, турли жамоат ташкилотлари ва жамғармалар билан ҳамкорликда тегишли режа асосида қатор амалий тадбирлар ўтказилди.

Ушбу тадбирларда оиладаги муноса-

модий қўллаб-қувватлашга қаратилган.

Оила йили муносабати билан Тошкент шаҳар ҳокимлигида қариндош-уруғлари оилаларида тарбияланувчи 55 нафар етим болаларнинг суннат тўйлари ўтказилди. Ушбу тўйга бир қатор ташкилот ва жамғармалар ҳомийлик қилди. Болаларга янги байрамона кийим-кечаклар олинди. 14-болалар шифохонасида хатна маросими ташкил этилди. Халқ банкида имтиёзли (ҳар бирга 2000 сўм) омонат дафтарчалари очилди, тўй дастурхони безатилиб, маданий дастур намойиши этилиди ва болаларга совғалар улашилди.

Яна шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тулагановнинг Тошкент шаҳрида «Муруват» хизматини ташкил этиш тўғрисидаги 1998 йил 10 июлдаги 316-Ф сонли фармойишига мувофиқ Тошкент шаҳар «Наврў» хайрия жамғармаси, «Меҳр-шафқат ва саломатлик» жамғармаси ҳамда шаҳар хотин-қизлар кўмитаси ташаббуси билан Оила йилига бағишланган маҳаллалардаги яқка-ёлғиз қолган беморларни, кам таъминланган оилаларни бепул иссиқ овқат, нон маҳсулотлари билан таъминлаш учун Тошкент шаҳрида «Муруват» хизмати ташкил этилиб, фаолият кўрсатмоқда.

Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш Котибияти ва хотин-қизлар кўмитаси томонидан воғга етмаганлар би-

Тошкент шаҳар хотин-қизлар кўмитасининг Раёсат йилги йилиги бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1998 йил 28 октябрдаги Фармонида Республикада ўтказилган тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар, маърака-маросимлар, марҳумлар хотираларига бағишланган тадбирларни ўтказишда кўп жойларда шўхратпарастлик, дабдабозлик ва исрофгарчиликка йўл қўйилгани, бундай ҳолатларнинг олдини олиш давлат ва жамоат ташкилотларининг асосий вазифалари бўлиши лозимлиги таъкидланди. Шунингдек, мазкур Фармонни амалга ошириш юзасидан хотин-қизлар кўмиталарининг вазифалари тўғрисида сўз юритилди.

Ушбу Фармондан келиб чиқиб ҳамда Ўзбекистон хотин-қизлар кўмитаси Раёсат йилги йилигининг 1998

Фармон ва ижро

ШУ КҮННИНГ ТАЛАБИ

Йил 31 октябрдаги қарорига асосан, Тошкент шаҳар хотин-қизлар кўмитаси томонидан «Оилавий тўй, тантаналар, маърака ва маросимларни тартибга солиш бўйича чора-тадбирлар» режаси ишлаб чиқил-

ди. Шунга кўра барча туман хотин-қизлар кўмиталари мазкур Фармонни аҳоли ўртасида кенг тарғибот ва ташвиқот қилиши, маҳаллаларда ва яшаш жойларида юқорида қайд этилган маросимларни анъанавий меъёрланган шаклда ўтказиш бўйича «Маслаҳат Кенгаш»лари тузиш ва уларнинг таркибига обрў-эътиборга ва ҳаётий тажрибага эга бўлган маҳалла фаолларини, ибратли оила бошлиқларини ва ташаббускор ташкилотчи кишиларни жалб этиш вазифалари топширилди.

Йилги йили Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар кўмитасининг раиси Фарида Абдурахимова олиб борди.

Муносабат

ДАБДАБАЛИ ТҮЙЛАР ТҶҚЛИККА ШҲХЛИК ЭМАСМИ?

ният қилади. Лекин ҳамма нарсанинг ҳам меъёри бўлгани яхшида. Базан маънан қашшоқ кимсалар «Менинг фарзандим уникидан камми?» қабилида иш юритиб, қарз-ҳавола қилиб бўлсада катта сарф-харажатлар эвазига тўй ўтказишмоқда. Ахир ундан кўра ўша пуллари фарзандларимизнинг чет элларга бориб ўқишлари, келажакда мустакил юртимиз раванқига муносиб улуш қўшадиган баркамол инсон бўлиб етишиш учун сарфласак бўлмайми?

Албатта, бу борада хотин-қизларимизнинг ҳам ўрни катталиги ҳеч кимга сир эмас. Шу боис ҳам ҳар бир маҳаллада ишни хотин-қизлар билан баҳамжихатликда олиб боришимиз керак.

● **Ойиса АҚРОМОВА,**
шифокор, кўп болали она:
— Мамлакатимизда бўлаётган тўй-

ҳашамлар, аввало юртимиздаги фаровонлик, тўқинчилик туфайлидир. Лекин мана шу тўқинчилик нотўғри тушуниб тўй ва маъракаларда исрофгарчиликка йўл қўётган, унинг баробарида ўта дабдабозлик билан етти маҳаллага ўз бойлигини «қўриб қўй» деб сочаётганлар ҳам орамизда учраб туриши кўпчиликни ранжити. Бу борада йўлбошчимизнинг эълон қилган Фармонлари аини мудоаа бўлди.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, ана шундай «бойвачча»ларнинг касри оддий халққа урмоқда, уларнинг ҳам онгини заҳарламоқда. «Қора қозонимни аранг тебратиб турибман» деб доимо нолиб юрадиган маҳалладошимнинг бир ўғли ва бир қизи бор эди. У ҳоҳида топангани болаларига егизидан ҳам қизганиб, тўйга йиғарди. Ўша маҳалла-

дошимиз қизини узатди. Унинг қизига қилган сарпосини санаб адога етолмайсиз. Қарларда ёзган дастурхонини кўриб қўйилар йиғрайиб қолди. «Емай-ичмай йиғдимда, бойваччалардан қолмай деб» деди у фахрлианиб.

Лекин тўйдан бир ой ўтмай қудайлар «Қизингиз кунда касал, бизга бунақа келин керакмас» деб уни кўч-кўрони билан олиб келиб ташлашди. Ана емай-ичмай йиғишнинг оқибати! Ахир халқимизда «Қўрангга қараб оёқ узат» деган нақл бор-ку. Аммо «Биринки мингга» деганларидек, тўқликка шўхлик қилаётган баъзи мансабдор шахсларнинг ўйламай қилаётган ишлари баъзи нодон кимсаларга «ўрнак» бўлиб қўринмоқда.

Исрофгарчиликка сарфлаган пуллари халқ саломатлиги йўлида ёрдам беришса, шифохоналар бунёд этишга ўз ҳиссаларини қўшишса, мустакил юртимизнинг соғлом авлодларини воғга етказишга катта ёрдам берган бўлишарди. Ана шунда халқ унинг нималарга қодирлигига яна бир бор тан берган бўларди.

Шарифа ИЛЕСОВА ёзиб олди.

Тест

ЖОЗИБАЛИСИЗ, ЛЕКИН...

Ҳар бир аёл ёшидан, феъл-атвори, катъи назар ўзининг ташқи кўриниши ҳақида қайғуради.

Лекин шундай аёллар ҳам борки, оила, уй-рўзгор ташвишлари билан ўралашиб қолиб, ўзлари учун вақт ажрата олмайдилар. Сиз бундай муаммони қандай ҳал этасиз? Қуйидаги тест саволларига жавоб бериш орқали ўзингизни текширинг.

1. Шафдаги кийимларингиз тартиб билан тахланганими?
(Ҳа — 3 балл, ўртача — 2, йўқ — 1.)
2. Эртаси кун киядиган кийимларингизни кўчқурун тайёрлаб қўясизми?
(Ҳа — 3 балл, ҳар доим эмас — 2, одатда йўқ — 1.)
3. Агар бирор кийимингиздаги тугмача узил-тишса...
(Дарҳол тикиб қўясиз — 3 балл, вақт бўлганда — 2, қачонки бошқа бировлар эътибор бергандан сўнг — 1.)
4. Ўз кийимларингиз устидан қандай «қайғура-сиз»?
(Жуда эътибор билан — 3 балл, фақат у ёки бу кийимни кийишдан олдин — 2, умуман қайғурмасиз — 1.)
5. Оёқ кийимингизни қандай қийсиз?
(Зарурат бўлиши билан дарҳол тузати-расиз — 3, ишга, уйга ва сафар учун алоҳида оёқ кийим қийсиз — 2, туфлингизни ишдан чиққунча — қийсиз — 1.)
6. Сартароҳнога тез-тез бориб турасизми?
(Мунтазам равишда — 3 балл, байрам олдидан — 2, қачонки ўзингизга қарагингиз келмай қолганда — 1.)
7. Юз парваршига қандай қарасиз?
(Кундалик эҳтиб сифатида — 3 балл, гигиеник парвариш шарт ҳисобласиз — 2, пардоз-андозга пул сарфлашни ортқича деб биласиз — 1.)
8. Энди тулпанлар балларингизни ҳисобланг.
7-17 БАЛЛ. Сиз мафтункорсиз, қадалмаган тугмача, пошонаси едрилган туфли, либосингизга теккан доғ сиз ҳақингизда атрофдашларда ноҳуш таассурот қолдиради.
- 15-21 БАЛЛ. Ташқи кўринишингизга катта эътибор берасиз ва бунга улуғласиз ҳам.
- Дўстларингизнинг сизга ҳаваслари келса, баъзиларнинг ҳасадлари келсади. Агар бу билан яна турмуш ўрғитишга ҳақингиз қайғуришга эришиб, оёқда оилавий ширин яратган олангиз сиз бебаҳосиз.
- МОЖИРА КАРИМОВА тайёрлади.

ТОШКЕНТ АЁЛЛАРИ

Тошкент шаҳар хотин-қизлар кўмитасининг саҳифаси

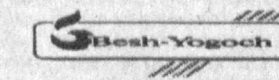
«АҲИЛ ОИЛА — МУҚАДДАС ВАТАН» ТАНЛОВИГА

Уйга келса бувимиз,
Нурга тўлар уйимиз.

Равиль Альбеков олган сурат.

Танлов ҳомийси —

фирмасы

Буш вақтингизда

ТОПҚИРЛИК МАШҚИ

Азиз муштарийлар!

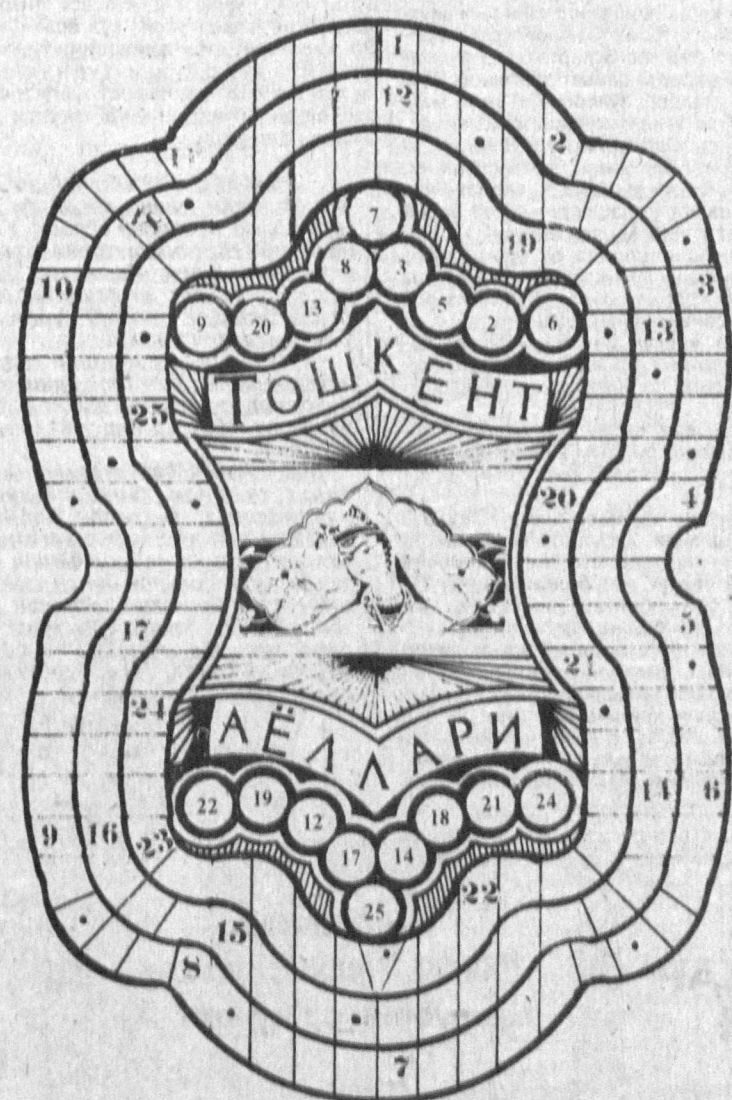
Қуйида таърифланган сўзлар шаклда «занжир» ҳолда ёзилган.

1. Тошкентдаги асосан аёллар меҳнат қиладиган машҳур тикуччилик қорхонаси. 2. Ўзбекистон халқ шоираси, халқаро «Нилуфар» мукофоти совриндори. 3. «Дўторчи қизлар» дастаси ижросидаги қўшиқлардан бири. 4. Ўзбекистон халқ шоираси Ойдин Ҳожиёва шайри тўғрисида. 5. Танқили ҳикоянавис адиба. 6. Маърифатпарвар шоира, биринчи ўзбек журналист аёли. 7. Аёллар исмига ном дош трикотаж буюмлар ишлаб чиқариш бirlашмаси. 8. Театр ва кино санъаткори, «Маҳаллада дуя-дуя гап» фильмида ўйнаган Ўзбекистон халқ артисти, бадий асарлар таржумони. 9. Марказий асаб касаллиқлари соҳаси бўйича илмий янгиликлар кашф этган оlima. 10. Уйғуннинг «Парвона» асари қаҳрамони. 11. Ўзбекистон телерадиокорпорацияси қошидаги ракс ансамбли. 12. Мухимий номидagi мусикали театрда фаолият кўрсатган танқили санъаткорлардан бири. 13. Органик кимё соҳаси бўйича фан доктори. 14. Танқили дирижёр, Ўзбекистон халқ артисти. 15. Миллий газлама. 16. Фафур Гуломнинг «Едгор» қиссаси қаҳрамони. 17. Жаҳон халқлари қўшиқ ва рақсларини ижро этган устоз санъаткор, халқ артисти. 18. «Баҳор» ракс ансамблида фаолият кўрсатиб устозлик қилган рақоса, балетмейстер, халқ артисти. 19. Танқили шайхка ўйини устаси. 20. Ўзат Султоннинг «Йймон» драмаси қаҳрамони. 21. Тилшунос оlima, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби. 22. Заҳриддин Мухаммад Бобур фаолиятига оид илмий тадқиқотлар олиб борган шарқшунос оlima, тарих фанлари доктори. 23. Саида Зуннунова поэмаси. 24. Жарроҳ, тиббиёт фанлари доктори. 25. Доришунос оlima, тиббиёт фанлари доктори, халқаро илмий анжуманлар иштирокчиси.

МУАММОНОМА

Шакл марказидаги айланаларда берилган рақамларни жавоб сўзларининг нўтали хоналарига ёзишдан ҳарфлар билан алмаштириб муаммонима хал этинг. Унда икки аёл исми аён бўлади. Бу исмлар қайси бадий асарларга мансуб эканлигини биласизми?

Фозилжон ОРИПОВ.

Ғазалхонлик

ОҚИБАТ

Дема дунё бевафо, қил ўзинг бир оқибат,
Йўқса ҳўрлик кўраёсан, битса тақдир оқибат.

Ҳар ёмон ишинг келур ортидан надомати,
Билки эй инсон, ёруғ кун-ла инокдир оқибат.

Келдик бу дунёга бир пас азиз меҳмон бўлиб,
Шу бир пас умримизга ёрқин чироқдир оқибат.

Мол-дунё, нўа учун кечманг азизлар жондин,
Мол-дунёга азалдан ҳижрон, фироқдир оқибат.

Бу дунё омонат деб, бўлма маъдула хотирот,
Яшагил виждон билан, сенга ҳамроҳдир оқибат.

ЯХШИЛИК

Яхшилик бирла мудом қалба иймонлар келур,
Яхшилик қилгани ахир, дунёга инсонлар келур.

Тур саҳар вақтида доим ётмайин ғайлатда сен,
Тонг билан маҳам каби афру найсонлар келур.

Яхшилик олай саводат, ахшилик нурдек мудом,
Раҳматига ахши сўз гулу райҳонлар келур.

Яхшилик бирла бўлсанг, душманинг дўст-тинг эрур
Яхшиларнинг пойига тавзиямга осмонлар келур.

Яхшилик номининг кўп мангуа обод айлагай,
Яхшилик қилмас экансан, афсус армонлар келур.

Муборак ХУДОЙБЕРДИЕВА.

